

HISTORIEK

Het "Zeemans Collegie"

Een eerste "Zeemans Collegie" werd opgericht te Antwerpen in 1819. In de archieven van de vereniging berusten nog steeds de statuten in originele versie, zoals ze opgemaakt werden tijdens de vergadering van 18 juni 1819. Ze vermelden o.a.:

"... Dit Collegie is en blyft zaemend gesteld uyt vaerende en rustende zeecapiteins, van wiens gedrag en character wy onderling bekent zyn en mede willen werken tot bevordering van Navigatie en Zeevaerd ..."

In 1827 nochtans hield dit Zeemans Collegie op te bestaan, aangezien de leden hun bijdrage niet meer betaalden ...

15 november 1857

Zoals bij een mooie zomeravond - aldus de romantische bewoordingen van wijlen Kapt. F. Van Cleemput - de zon langzaam aan de horizon ondergaat, zo zagen wij ook het eerste Zeemans Collegie in 1827 uit het gezicht verdwijnen. Op zo'n indrukwekkende zonsondergang volgt gewoonlijk een even prachtige dageraad.

Zo ook begon er voorhet Koninklijk Belgisch Zeemanscollege een veelbelovende dag, een dag die voortduurt tot op heden, met op **15 november 1857** de oprichting van een nieuw "Zeemans Collegie" met als doel:

"... de verbroedering te bewerken tusschen al de Belgische Kapiteins en door de gezamentlijke werking, dienst te bewijzen aan de Belgische scheepvaart, aan den handel in het algemeen, aan Antwerpen, waer de societeit haren zetel heeft ..."

Er werd bepaald dat:

"... Het Collegie zal bestaan uit personen van goed gedrag en karakter, welke zullen onderscheiden worden in effectieve en honoraire leden ... De Maatschappij bestaet voornamelijk uit onder Belge vlag varende en rustende Zeekapiteins ... De Varende Kapiteins zullen alle effectieve leden moeten zijn; de rustende Kapiteins zullen effectieve of honoraire leden kunnen zijn, en alle andere personen zullen enkelijk honoraire leden kunnen zijn ..."

Het "Belgisch Zeemans Collegie"

Na een periode van flauwte werd het Collegie in 1882 nieuw leven ingeblazen, en besloot men dat voortaan niet alleen de kapiteins, maar alle officieren tot het Collegie werden toegelaten, en dat de naam thans veranderd werd in "BELGISCH ZEEMANS COLLEGIE".

Op 9 oktober 1889 werden de voorzitter Kapt. J. Verbist en de secretaris Kapt. E. De Baer persoonlijk aan het Hof van Koning Leopold II ontboden. Om te tonen hoezeer Zijne Majesteit de Koning de Belgische koopvaardijofficieren genegen was, verklaarde hij plechtig: *"Vanaf heden neem ik het Belgisch Zeemans Collegie onder mijn bescherming!"* Op **24 oktober 1889** liet de Koning de benoeming tot "Koninklijke Maatschappij" bekend maken, en zou het Collegie de naam dragen van

Nautilus

Op **1 juli 1909** verscheen het eerste nummer van het tijdschrift **Nautilus**, door het KBZ uitgegeven als ledenblad. Met uitzondering van de periode van de twee wereldoorlogen is Nautilus elke maand ononderbroken blijven verschijnen tot op de dag van vandaag.

Sinds 1930 werden er in de winterperiode voordrachten ingericht, waarin allerlei onderwerpen behandeld werden die in verband stonden met de talrijke aspecten van het scheepvaartbedrijf.

Grote hervormingen

Vanaf **1 januari 1937** nam het KBZ de vorm aan van een **vereniging zonder winstgevend doel**. Konden voortaan lid worden van het KBZ - en dit was een grote hervorming - alle officieren of gewezen officieren van de Belgische Koopvaardij, kapiteins, luitenanten, werktuigkundigen, radiotelegrafisten, gediplomeerd of gebreveteerd in België, van Belgische of Luxemburgse nationaliteit.

Na een onderbreking gedurende de tweede wereldoorlog, ging het KBZ op 1 mei 1945 opnieuw van start. Samen met de pensioenkwestie, die men lange niet als afgedaan beschouwde, werd tevens het probleem van de opleiding van de Belgische zeeofficieren ter hand genomen, een thema waarbij het KBZ zich steeds nauw betrokken heeft gevoeld, en waarvoor het zich steeds op energieke en opbouwende wijze heeft ingezet, o.a. als lid van de Raad van Verbetering van het Zeevaartonderwijs.

Stella Maris

Op 23 juli 1951 nam de vereniging haar intrek in het nieuw zeemanshuis "Stella Maris" aan de Italiëlei 72 te Antwerpen, waar zij nog steeds haar zetel heeft. Er werd door het KBZ geijverd op verschillende vlakken, o.a.

- de verbetering van het zeevaartonderwijs, en de opwaardering naar het niveau Licentiaat Nautische Wetenschappen
- de pensioenen voor zeeofficieren.
- de erkenning van de oud-zeestrijders
- het behoud van Belgische kapiteins als gezagvoerder op Belgische schepen
- de oprichting van IFSMA (International Federation of Shipmasters' Associations), waarvan het KBZ stichtend lid is
- de herziening van het Tucht- en Strafwetboek der Koopvaardij
- enzovoort.

Op het einde van de jaren '80 volgde het KBZ met grote bezorgdheid de groeiende malaise in de Belgische Koopvaardij, en betreurde de onmacht van de politici om de Koopvaardij onder Belgische vlag te behouden. Met lede ogen zag het KBZ de Belgische driekleur vervangen worden door de Luxemburgse Rode Leeuw.

Tot op de dag van vandaag blijft het Koninklijk Belgisch Zeemanscollege zich inzetten voor het imago van onze koopvaardij in het algemeen (o.a. door de herinvlagging naar de Belgische vlag actief te steunen) en voor de belangen van de koopvaardijofficier in het bijzonder.